

BA
17104

V.

PROGRAMĂ

a

școlii civile (private) de fete cu internat

a Asociației transilvane pentru literatura română și
cultura poporului român, în Sibiiu

pe anul școlastic 1890/1,

publicată de

IOAN POPESCU,
director.

- Cuprinsul:** 1. Problema școlilor de fete de a da acestora o pre-
gătire pentru chiămarea ce le așteaptă în viață, de
Dr. Petru Șpan,
2. Știri școlare, de directorul.

SIBIIU,

Tipariul tipografiei archidieceesane.

1891.

Problema școlilor de fete de a da acestora o pregătire pentru chiămarea ce le așteaptă în viață.

Vécul nostru, bogat în descoperirea și inventarea de nouă terene pentru de a fi exploatate în favorul progresului cultural a omenimei, a adus cu sine și necesitatea de a crea puteri, cari să fiă capabile a resolví pe deplin nóuële probleme. Precum nimenea nu se nasce nice bun și nice réu, ci viața are să-i dea direcțiune în acéstă privință, tot astfel nimenea nu se nasce cu o anumită pregătire pentru una, ori alta din ocupațiunile vieții omenesci, ci el trebuie pregătit pentru acésta după un plan anumit. Crearea deci a puterilor recerute de nóuële probleme recere o pregătire anumită, pe carea ni-o pot da numai acele instituțiuni omenesci, cari au acéstă specială mențiune. Trebuințele omenesci fiind multe și variate, urméză, că și feliul în care aceste au să fiă împăcate trebuie să stee în raport direct cu ele.

Între tóte instituțiunile omenesci școlile sunt acele, cari și-au impus mai cu deosebire problema de a pregăti pe om pentru viață, luându-l sub adăpostul lor atunci, când acesta nu e de loc în stare a se orienta în viața cea atât de complicată de astăzi. Și fiind cerințele vieții feliurite și școlile trebuie să se acomodeze mult puțin acestor cerințe. De aci ne și esplicăm prea ușor, pentru ce timpul modern în privința feliuririi școlilor arată o creștere fórte mare față cu timpul trecut, unde una și aceeași categoria de școlă putea să satisfacă atâtor cerințe. Da!

căci nu erau atâte cerințe și aceste cerințe nu erau așa de pronunțate și atât de lămurite, după cum ele sunt astăzi. Astăzi totul e în curgere, după șa vechiului filosof grec Eraclit. Omenimea cuprinsă de acest curent nu pôte se caute decât înainte.

Pe basa celor desfășurate mai sus susținem, că școlele ce au menițiunea de a pregăti pentru viață sunt efluesul trebuințelor culturale a timpului, în care s'au creat și ele nu au fost create de-odată, ci numai succesive, în decursul timpului. Curente culturale deosebite au dat nascere la întemeierea de școle deosebite.

Sparta cea resboinică, din frageda copilărie creșcea atât fiii cât și ficele sale, în deprinderi corporale, în manuirea de arme, în zăduf și ger, în simplitate și bărbăție pentru a puté dispune de tot atâți Leoniți, cari se șcie înfrunta cu vitejiă ori și ce năvălire barbară. Atena, deși nu punea mai puțin pond pe o creștere fizică, totuși șcia să aprețieze de o potrivă și creșterea intelectuală, înzestrând cu lauri pe cei învingători în arte și știință. Ea și conducea fiii și ficele sale în Pantheonul lui Phidias pentru a se îndulci la privirea mărețelor opuri de artă.

Fiul creștinului din evul de mijloc trebuia să învețe în școlă a recita vre-o câteva rugăciuni și vre-o câțiva psalmi și mai că atâta era totul. Ba chiar până nu de multă vreme cetirea psalmilor și câteva rugăciuni era cea mai evidentă dovadă despre iscusința cuiva.

Astăzi lumea judecă din alte puncte de vedere și ridică alte pretențiuni față cu școlele. Lumea pedagogică deosebesce școlele: în școle e d u c a t i v e și de specialitate, privindu-le pe cele dintâiu ca absolut necesare pentru de a puté dobândi acolo o cultură generală, adecă o cultură, care se te pôtă pune în poziția de a avé un prospect general și o orientare în tôte ramurile vieții omenești.

Avându-o pe acésta odată, apoi te vei puté mai bine aprofunda în un anumit ram, sau în o parte mai mică a acestuia și prin acésta vei puté lucra și mai cu succes pentru realizarea problemelor culturale a-le omenimei.

Șcólele educative consună mult puțin în privința caracterului lor, a organizațiunei lor interne și esterne. Cu totul altcum stă lucrul la șcólele de specialitate, unde nu găsim acéstă consonanță, pentru-că una fie-care din ele urmărește un scop deosebit, deci și organizarea lor trebuie să fie diferită. Scopul șcólelor educative înse este tot același, adecă de a da o cultură generală multilaterală.

În categoria șcólelor educative se socotesc și șcólele de fete peste tot. Șcóle de specialitate pentru fete, afară de preparandiile de fete de așa numitele șcóle de bucătăriă și de industriă pentru fete, nu există și dacă vre-una din secul femeesc se simte chemată a 'și desvolta puterile sale sufletești la vre-o scólă de specialitate mai înaltă, ea se vede silită a'și însuși acéstă cultură în școlele destinate pentru cultivarea secului bărbătesc. Prea puține sunt acele femei, cari ajung cu cultivarea lor specială atât de departe, ci cele mai multe din ele rămân cu cultura primită în șcólele educative de fete.

Dacă acésta e fapt, atunci urmarea naturală ar fi, că cele mai multe fete nu se pregătesc pentru chiemarea lor în viță și neintêmplându-se acésta, ele pe lângă tot studiul lor de ani întregi pășesc în viță practică, fără de nici o pregătire specială. Nu se póte tăgădui, că în teoriă lucrul stă astfel, dar în cazul acesta pracsă nu conglăsuesce întru tóte cu teoria. Din șcólele educative de fete elevele nu es de tot lipsite de o pregătire specială pentru chiemarea lor în viță, dar totuși prea puțin se ia acésta în considerare și dacă nu ar fi educațiunea familiară, ea să suplinéscă acéstă lipsă, dacă nu ar mai fi anumite cursuri

practice, sau o educațiune óre-care privată, atunci fetele pășind în viață, ar fi silite a rămâne neorientate, în ceea-ce privesce drepturile și datorințele lor în societatea omenescă. Așa numitele pensionate, ori internate pot să suplinescă golul ce-l lasă școla, înse numai atunci, când ele, atât în viața lor internă, cât și esternă, se vor apropia cât să pôte mai mult de viața unei adevărate familii. Cu cât ele vor sta mai departe de acesta, cu atât mai mult se vor depărta de scopul lor cel adevărat.

Școléle educative de fete, după cerințele timpului modern au de a rezolvi două probleme deosebite, adică: de a da o cultură generală multilaterală și de a fi cu considerare și la o cultură specială pentru chemarea lor în viață. Atât planul de învățământ, cât și predarea materialului cuprins în acel plan trebuie astfel întocmite, încât să se satisfacă deplin acestor două cerințe.

Óre avem noi motive pedagogice, cari să ne îndreptățescă a impune unor școlé educative astfel de probleme? școléle educative nu au chemarea de a pregăti anume pentru o carieră óre-care în viață, ci ele privesc în elevii, ori elevele lor încredințate pe fiitorul om ca atare. Rousseau a fost cel dintâiu, care în lumea pedagogică a cerut să se cultive mai întâiu ómeni, apoi cetățeni de cutare sau cutare meserie. Pestalozzi urmând principiilor lui Rousseau strigă: „Ori-și-ce cultură din școla poporală, dacă nu cultivă pe om ca atare să află pe căi rătăcite“.¹⁾ Conform vederilor acestor doi pedagogi s'a și stabilit problema de mai sus a școlélor educative, cari sunt mai mult chemate a pune o basă solidă pentru o cultivare specială ulterioară, a da tinerelor mlădițe direcțiunea spre o cultură religiósă-morală, spre onestitate,

¹⁾ Pestalozzi, Abendstunde eines — Einsiedlers.

dreptate, bunăvoință, nobilitate etc., tot atât de necesare pentru un făurariu, ca și pentru un măsariu, pentru un jurist, ca și pentru un teolog, pentru un soldat, ca și pentru un comerciant etc.

Urmază deci din această problemă generală față cu școlile de fete cerința, ca ele în totă organizarea lor internă să tindă numai într'acolo, ca elevele lor încredințate să fie puse în posibilitatea de a pute deveni femei oneste, drepte, binevoitoare, sincere, religioase, morale, cu un cuvânt femei înzestrate cu caracter și cu virtute, totodată de a fi primit atâta cultură generală, câtă este de neapărată trebuință pentru a se cultiva în vre-una din deosebitele cariere ale vieții omenești.

Punând cestiunea astfel ar trebui negreșit să gândim la o mulțime de școle speciale, cari să corespundă diferitelor cariere, pentru cari au să se dedice fetele. S'a făcut înse mai sus mențiune, că asemenea școli sunt de tot rari. Deși s'au aușit voci pentru o ridicare a femeii la nivoul acelorași drepturi și datorințe, ca și a bărbatului, totuși omenimea dedată a judeca lucrul mai profund și rece, basându-se pe natura deosebită a acestor două secse a aflat că, pe când sfera de activitate a bărbatului este lumea din afară, în vârtegiul căreia are să se miște, pe atunci femeia își are cercul său de activate în familiă.

Familia este basa vieții noastre culturale și femeia fiind sufletul familiei, inima în care să concentréază toate arteriele vieții noastre, sórele a cărui rađe binefăcătoare să revarsă cu îmbelșugare, atât pe terenul îngust al familiei, cât și prin această pe tot terenul vieții noastre, importanța ei cea mare pentru omenime este mai pre sus de ori-și-ce îndoială. Deci și cultura generală a fetelor trebuie să priméscă o direcțiune pronunțată spre

acéstă specifică chemare a femeii, cu atât mai vîrtos, cu cât școle speciale nu sunt. Sunt ici colea încercări de a satisface și acestor cerințe, dar ele nice decît nu se pot asemëna cu categoriile de școle de atare natură, cum sunt ele, pentru secul bărbătesc.

Organisarea ori-și-cărei școle de fete trebuie să aibă în vedere deci, atât în cele interne ale sale, cât și în cele externe pe lîngă cultura generală și cercul special de activitate a femeii, ca soția, mamă și económă. Atât școlele de fete elementare, cât și școlele mai înalte trebuie să fie cu deosebită considerare la alegerea materialului de învățămînt, la gruparea și predarea lui, după aceste puncte de vedere.

Planul de învățămînt trebuie să cuprindă elementele culturale ale timpului nostru, dar aceste elemente au de a fi alese astfel, încât să corespundă mult puțin cu natura individuală a femeii. Astfel dară el va avea să dea o orientare în modul, cum este alcătuită astăzi omenimea; din punct de vedere politic, social, religios și etnic, să esplice desvoltarea istorică a acesteia din cele mai vechi începuturi, căutând după factorii, cari au dat acéstă, séu acea direcțiune cursului de desvoltare a omenimei. Nu mai puțin va avé să inițieze pe eleve în cunóscerea tehnologiei moderne și prin acésta a forțelor naturale pe cari să baséză acésta, a le și pe acestea apreția din punctul de vedere al folosului séu al stricăciunei, ce ele ne pot aduce.

Tot asemenea are de a introduce și în aprețiarea frumosului în literatură și arte, bine sciînd că prin acésta fórte cu succes să lucră pentru o cultivare religiósă și morală. Binele, frumosul și adevărul sunt fórte aprópe unele de altele și să ajută reciproc fiind

privite ca un ideal, pentru realizarea căruia are să lucreze toată ființa omenescă. În urmă mai e de a se aminti, că pentru a avea o orientare în mersul cultural modern e de lipsă a trece barierile proprii tale națiuni și a căuta să-ți însușești cunoștința și a altor limbi, parte din nemijlocita-ți apropiere, parte din o depărtare mai mare sau mai mică, conform cu trebuințele, ce crezi că le vei avea în viață. Toate aceste însă numai atunci vor putea fi în total, sau în parte realizate în o școală de fete, când ele vor avea în vedere interesul, cu care pot fi întâmpinate de eleve. Deci materialul are să fie ales cu deosebită privire la acest interes, altcum munca produsă nu va aduce roadele dorite. În punctul acesta să va deosebi planul de învățământ a unei școle de fete, de cel al unei școle de băieți. Acestea, încât privește planul de învățământ în general, să trecem acum la partea specială și să arătăm cam cum ar avea să fie compunerea lui, cu considerare la feliuritele obiecte de învățământ.

Spiritul omului, încă din anii primi ai copilăriei, se adapă din două isvóre deosebite: din viața naturei și viața omenescă. Natura ne presintă o mulțime de obiecte, însușiri, precum și relațiuni de a acestora; omul de asemenea este un factor, care chiar prin sine însuși, prin legăturile lui speciale, prin influința, ce o are asupra naturei, devine dela început un obiect de studiu omenesc.

Studiul istoriei este, care ne pune în poziție de a vedea, cum s'a manifestat viața omului, ce forțe a dezvoltat, ce pedeci i s'au opus în lucrările sale, de ce idei a fost condus în cutare sau cutare timp, loc și acțiune. Istoria cunoscută astăzi, ca obiect de învățământ în școală, este mai mult o istorie politică, cuprinzând resbele aședate în ordine cronologică. Ea cuprinde o mulțime de

prototipuri de tărie și istețime bărbătească. Faptele bărbătești sunt acele, pe care le găsim acolo înșirate. Ce interes va putea să desvólte în o femeie, cunoștința feluritelor resbele, numele, locurile, și timpul în care s'a petrecut cutare resbel? Vor puté acestea să-i încăldească inima, ori o vor lăsa rece față cu ele și alt folos nu vor duce cu sine în vieță, decât o amintire neplăcută despre îngreunarea biclei memorii de odinióră cu o grozavă povară? Natura femeii nu este aplicată spre atari cunoștințe. Acésta să póte vedea chiar din predilecțiunea, ce o arată băetele și băeții în cea mai fragedă copilărie spre una ori alta ocupațiune. Pe când băetele cărcă, ca în jocurile lor să imiteze întru tóte pe mama, pe atunci băeții iau de model pe tata, obiectele de cari se folosesc ei în jocurile lor sunt luate din sfera de activitate bărbătească.

Femeea, fiind o ființă, la care vieță sentimentală este în preponderanță, față cu vieța ei intelectuală, la cultivarea acesteia va trebui să se ia în considerare acéstă împrejurare. A tracta istoria în feliul mai sus arătat ar fi a lucra chiar în contra naturii femeesci și o astfel de procedere de sigur, că nu ar puté să aibă nice un folos pentru viață.

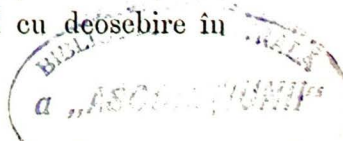
Istoria însă pe lângă partea ei pragmatică mai are și o parte psihologică și morală. A nu te mulțami numai cu înșirarea de fapte în ordine cronologică, a nu căuta numai partea esternă a întâmplării, ci a căuta după motive psihologice, după motorii, cari au contribuit la resolvirea unei întâmplări în direcțiunea arătată, însămnă a lua în considerare partea psihologică a istoriei. A cerca mai departe să supuni faptele enarate unei judecări morale, a le măsura cu cumpna moralității, aprețindu-le după valoarea lor, însămnă a lua în considerare punctul de vedere moral.

Tóte aceste nu ar ajuta înse mult cultivării femeii, dacă nu s'ar purta deosebită grijă, ca studiul istoriei să ne presinte nu întru atâta tipuri de bărbați, cât după posibilitate tipuri de femei din trecut, cari ca tot atâtea modele de mame și soții adevărate, de economie bune să strălucescă pururea înaintea ochilor sufletesci a unci fete.

Urmând acestui principiu ai făcut, ca fetițele din primii ani ai studiului să aibă interes față de cele ce le învață, le-ai pus în poziția de a-și construi un ideal de drepturi și datorințe, le-ai dat neșce maxime de viață, neșce principii practice, cari la cel dintâiu pas în vieță să arată folositoare. Un plan de învățământ, care ar căuta să se apropie numai de aceste cerințe ar ave o altă față, de cum sunt planurile de învățământ actuale, cari în privința alegerii și grupării materialului istoric întru nimic nu se deosebesc de a școlelor de băeți. Prin acésta nu se altereză nice decum caracterul educativ a școlelor de fete, ci din contră să ajută în mod nespus de mult.

Șciințele naturale, cari cuprind cunoscințele sistemisate despre natură, cu obiectele, legile și procesele ei, încă trebuie să fie alesc din punctul de vedere al naturei femeieșci. Animalele acele, cari pentru secul femeesc au mai mult interes au să fie puse în primul plan și în jurul acestora are să se grupeze și studiul celorlalte. Mineralele, și plantele acele, cu cari vin mai ades în atingere au să fiă luate cu deosebire în considerare. În special plantele acele, de cari are să se folosescă în bucătăria trebuie studiate atât din punct de vedere fiziologic, cât și anatomic, atât pentru folosul, cât și stricăciunea lor.

Cunoscințele fisice și chemice nu este consult a le estinde peste tot terenul acestor șciințe, ci a le mărgini la cele, ce mai des ocur în viață și cu deosebire în

sfera de activitate a femeii. Aerul, apa, căldura, lumina atât după însușirile lor chemice, cât și fizice au să formeze un obiect de studiu amănunțit în școlă de fete. Nu întru atâta chimia anorganică, cât mai mult chimia organică, cu nenumeratele sale povețe igienice este de a se lua în planul de învățământ, ér chimia anorganică numai întru atâta, întru cât ea este indispensabilă pentru preceperea cunoștințelor din chimia organică. Higiena și economia de casă este foarte necesar a le aduce în legătură cu fizica și chimia și a nu le tracta întru atâta ca științe în sistem, ci cu referință la viață și după posibilitate mai mult în mod practic decât teoretic.

Chiar și în aritmetică toate problemele date spre rezolvire să fiă scóse din cercul, în care are să se învêrtă femeia. Geometria și mai cu samă partea acesteia, știința despre forme are să caute a folosi formulele, ce ocur la obiectele din lucrul de mână și întru cât nu ar afla de ajuns, la obiectele din casă, din școlă sau afară de școlă, dar cari i sunt și-i vor fi continu înaintea ochilor. Prin acésta cunoștințele câștigate îi vor fi pururea vii în conștiință și nu vor dispăré cu momentul, când a trecut preste pragul școlii afară. De asemenea geografia să nu li se presinte ca știință de sine, ci ca o știință auxiliară, menită a servi ca basă istoriei și științelor naturale.

Venind a vorbi acum despre limbi, avem să amintim că în limba maternă să fim cu deosebită privire la conținutul pieselor de cetit atât ca prosă, cât și ca poesiă, ca acele să cuprindă modele de adevărate femei. Chiar și la compunerea cărților de cetit ar trebui ca autorii să fiă cu deosebită considerare la acest punct de vedere pedagogic. Întru cât însê referințele actuale nu permit edarea unor astfel de cărți, să pot folosi cele, ce le avem, alegând materialul după aceste considerațiuni. Învêțarea de

limbi străine, cari din partea multora se socotește, ca cea mai evidentă dovadă despre cultura unei femei, încă trebuie acomodată după trebuințele vieții și nu purcesă din îndemnul de a satisface numai modei.

Cultivarea muzicii atât a celei vocale, cât și instrumentale încă se ține de cultura unei femei, pentru-că familia are să fiă adăpostul, refugiul tuturor membrilor ei, unde spiritul obosit de muncă din lumea din afară se recrează, și împrospetază puterile pentru a pute începe o nouă muncă. Și ce poate ore fi mai acomodat spre a înălța spiritul omenesc în regiuni mai înalte, al ridica din acéstă „vale a plângerilor“ în o lume ideală, decum sunt sunetele unei melodii plăcute? Farmecul muzicii este atât de puternic, încât el contribuie în măsură însemnată, chiar și la nobilitarea inimei și este foarte adecuat naturii sentimentale a femeii. De o importanță netăgăduită este și pictura, care nu mai puțin e aptă de a face pe om să-și uite de grijile lumii pentru moment. Școla de fete are să contribuie și la o cultivare în acéstă direcțiune. Ea nu e chemată să facă artiste din elevele sale, dar e îndatorată să le desvólte gustul estetic pentru a pute percepe frumosul în natură și în artă, pentru ca gustându-l să caute a-l valida pretutindeni în casa și în familia sa.

Școla mai e datore a grijii cu deosebire de a deda elevele la o curățeniă exemplară, atât cu privire la lucrările lor scripturistice, recuisitele de școlă, cât și cu privire la însuși edificiul școlei, căci numai astfel fiind dedate vor sci să facă din casele lor tot atâtea oglinzi strălucitoare.

Acestea și alte trebuințe din viața casnică pré ușor pot să aibă încăpere pe lângă instrucțiunea teoretică. Este foarte ușor de a resolvî atari probleme practice, acolo unde școla e împreunată și cu internat presupunând, că acesta în organizarea sa corăspunde pe deplin înaltei sale chemări.

Nu póte fi scopul cercetărilor de față a merge prea afund cu arătarea astorfel de probleme practice, deóre-ce și indicarea unor fire numai în direcțiunea acésta póte fi de ajuns pentru un precepător, spre a căuta să deo soluțiune démnă organisării unei scóle de fete în sensul arătat. Dacă va fi succes a stabilí un plan de învățămênt, conform principiilor arătate și dacă acest plan să va și realisa, atunci șcólele de fete vor aduce cele mai mari serviții progresului cultural al omenimei, avêntându-se la aceea înălțime, cătră carea le îndreptățesce să se ridice chiar însași firea lor.

Dr. Petru Șpan.

Sciri școlare.

1. Personalul școlii și al internatului.

A) Personalul școlii.

1. Directorul:

I. Popescu, Profesor în Seminariul „Andreian,” membru ordinar al Comitetului Asociațiunii și director onorar pentru conducerea afacerilor școlare.

2. Învățătorii:

Eugenia Trif, absolventă a preparandiei superioare din Budapesta, cu examen de calificare pentru școlile civile, învățătoare ordinară definitivă, a propus aritmetica în clasa I—IV., chimia și economia de casă în clasa III., igiena în clasa IV., istoria naturală în clasa I. și II., fizica în clasa IV. și muzica vocală în clasa I—IV.

Vasile Bologa, doctor în filosofie dela universitatea din Budapesta, cu examen de calificare pentru școlile civile, învățător ordinar definitiv, a propus limba română în clasa I—IV. și limba maghiară în clasa I—IV.

Petru Șpan, doctor în filosofie dela universitatea din Iena, învățător ordinar provisor, a propus limba germană în clasa I—IV., istoria universală în clasa II—III., istoria Ungariei în clasa IV., geografia în clasa I., II., III. și IV., și geometria în clasa IV.

Elisa Nasta, absolventă a școlii de industrie din Cluș, cu examen de calificățiune, dela preparandia de stat din Cluș, învățătore ordinară provisoră a propus lucrul de mână în cl. I.—IV., desemuul în cl. I.—IV. și cali-grafia în cl. I.—IV.

3. Catecheții:

Prea Onor. D. asesor consistorial *Zacharie Boiu* a propus religiunea elevelor gr. or. din tóte clasele.

On. Părinte *Nicolae Toganu*, preot și cooperador la parochia gr.-cat. din Sibiiu, a propus religiunea elevelor gr.-cat. din tóte clasele.

4. Instructorii:

Elena Petrașcu, directóra internatului, a propus limba franceză ca studiu neobligat elevelor în tóte clasele.

Sabina Brote, a instruat în musica instrumentală 10 eleve.

Victoria de Heldenberg, a instruat în musica instru-mentală 11 eleve.

Juliu Schöffler, absolvent al conservatoriului din Lipsca și compositor, a instruat 10 eleve.

Matilda Mangesius, învățătore la școla evangelică luth. de fete, a instruat în gimnastică elevele din cl. I., II., III. și IV.

Personalul internatului:

- a) Directorul școlii este tot odată și al internatului.
- b) Directóra internatului *Elena Petrașcu*.
- c) Medic de casă *Dr. Ioan Moga*, carele, în morbul seu a fost suplinut prin fisicul comitatului Sibiiului domnul *Dr. H. Süßmann*.
- d) Ajutóre: o guvernantă și o bonă.

2. Materialul din obiectele de învățământ pertractat în anul școlar 1890/91.

Clasa I:

1. *Religiunea și morala*, conform dispozițiilor făcute de autoritățile confesionale.

2. *Limba română*, 3 ore pe săptămână: Citirea logică și estetică. Reproducerea materialului citit cu cuvântul și în scris și apoi contragerea lui. Memorisarea de fabule și legende. Din etimologie cuvintele variabile cu deosebită privire la ortografie; din sintaxă părțile principale și secundare ale propoziției. Pe fie-care lună două teme în clasă.

3. *Limba maghiară*, 3 ore pe săptămână: Citirea logică cu considerare la pronunțarea și accentuarea cuvintelor. Exerciții gramaticale la tablă, pe baza propozițiilor felurite. Numele posesive și verbul „a avea”. Conjugarea verbelor predicative în indicativul prezent. Memorisarea de poezii mai mici. Pe fie-care lună o temă în clasă.

4. *Aritmetica*, 3 ore pe săptămână: Cele patru operațiuni fundamentale cu numeri întregi. Descompunerea numerilor în factori. Cunoscințe din măsurile metrice, banii.

5. *Istoria naturală*, 2 ore pe săptămână: Zoologia, vertebratele, descrierea și gruparea lor după însușirile caracteristice.

6. *Geografia*, 2 ore pe săptămână: Geografia fizică și politică a Ungaricii, pe lângă deprinderi în desemnarea de mape despre materialul propus și în legătură cu acesta noțiunile geografice necesare.

7. *Lucrul de mână*, 3 ore pe săptămână: Împletire de cio-rapi, modele împletite și croșetate, chindisiri simple.

8. *Desemn*, 2 ore pe săptămână: Linii óble și curbe, figuri cu linii óble și curbe după natură și după modele grafice.

9. *Caligrafia*, 2 ore pe săptămână: Scriere cu litere latine și germane.

10. *Musica vocală*, 2 ore pe săptămână: Scale dure, exerciții unisono și în 2 voci. Cânteece simple în 2 voci.

11. *Gimnastica*, 2 ore: Exerciții libere, cu altere și la aparate. Jocuri gimnastice.

Clasa II.

1. *Religiunea și morala*, conform dispozițiilor făcute de autoritățile confesionale.
2. *Limba română*, 3 ore: Pe baza lecturii din etimologie cuvintele neflexibile și din sintaxă propoziția simplă pură și augmentată, propoziția compusă, contrasă, eliptică și periodul. Formarea cuvintelor, ortografia. Citire logică și estetică, exerciții de stil, recitări de poezii. Pe fie-care lună 2 teme în clasă sau acasă.
3. *Limba maghiară*, 3 ore: Citire cu pronunțare curată și accentuare corectă. Traduceri și exerciții la tablă pentru deprinderea în ortografie. Conjugarea verbelor regulate în toate modurile și timpurile. Piese de citire în prosă și versuri cu memorisare și recitare. O temă în școală pe fie-care lună.
4. *Aritmetica*, 3 ore: Repetirea celor propuse în clasa I. Divisibilitatea numerilor, măsura comună mai mare, pluralitatea comună mai mică. Cele patru operațiuni cu fracțiuni vulgare. Frațiunile decimale în legătură cu măsurile metrice de lungime, capacitate și greutate și cu banii noștri.
5. *Istoria naturală*, 2 ore: Zoologia, descrierea unor animale cu note mai caracteristice din tipul moluscelor, artropodelor, vermilor, echinodermelor, celenteratelor, protozoelor și gruparea lor. Caracterizarea în trăsuri generale a tipului vertebratelor. Botanica și mineralogia, tractate din punct de vedere economic și cu referință la acele părți, cari ocur în viața de toate zilele.
6. *Istoria universală*, 2 ore: Istoria popórelor antice, în-deosebi istoria Elinilor și a Romanilor din punctul de vedere al culturii.
7. *Geografia*, 2 ore: Geografia fizicală și politică a Europei și a țérilor din giurul mării mediterane din Asia și Africa.
8. *Lucrul de mână*, 3 ore: Împletire și croșetare după modele mai complicate, chindisire și filatură.
9. *Desemn*, 2 ore: Figuri cu linii óble și curbe. Ornamente simple și plante fără umbră.
10. *Caligrafie*, 2 ore: Scriere cu litere latine și germane.

11. *Musica vocală*, 1 oră: Scale dure și moi, exerciții mai complicate unisono și în 2 voci, cântece în 2 și 3 voci.

12. *Gimnastica*, 1 oră: Exerciții libere, cu altere și la aparate. Jocuri gimnastice.

Clasa III.

1. *Religiunea și morala*, conform dispozițiilor făcute de autoritățile confesionale.

2. *Limba română*, 3 ore: Analisări sintactice. Noțiuni despre stil; acte oficiale mai obicinuite; narațiuni și descrieri; genurile de poezie pe baza poeziilor cetite. Recitări. Câte două teme în clasă pe fiecare lună.

3. *Limba maghiară*, 3 ore: Citire logică și estetică. Repetirea verbelor. Conjugarea verbelor neregulate. Verbe factitive și potențiale. Exerciții la tablă. Din sintacsa felurile de propoziții. Piese în prosă și versuri din cartea de citire cu traducerea și reproducerea cu vorba și în scris a celor cetite. Câte-va poezii memorisate și recitate. O temă în clasă pe totă luna.

4. *Aritmetica*, 2 ore: Repetirea celor percurse în clasa II. Regula de trei simplă și compusă pe baza proporțiilor și a concludsiunilor. Aplicarea fracțiilor la resolvirea temelor, ce cad în resortul acestor regule.

5. *Geografia*, 2 ore: Completarea cunoscințelor din geografia matematică și fizicală. Geografia Europei ca repetiție, apoi geografia celorlalte continente.

6. *Istoria*, 3 ore: Faptele principale din istoria universală, cu deosebită considerare a dezvoltării culturale a genului omenesc.

7. *Chemia*, 1 oră: Noțiunile fundamentale din *Chemia anorganică și organică*. Din *Chemia anorganică*: aerul, apa, elementele și compozițiunile chimice, cristalisarea metaloidelor și unele combinațiuni a acestora, precum e chlor, brom, iod, fluor, sulfurul, fosforul, cuarțul, acid carbonic și carbon oxid. Accidele. Metalele. Apoi din *Chemia organică*: hidratele de carbon, fermentațiunea, accidele organice, grăsimile, oleiurile volatile și rășinile, bazele organice, materiile colorante și materiile de proteină.

8. *Economia de casă*, 2 ore: Procurarea și conservarea lucrurilor necesare în familie. Despre locuință, îmbrăcăminte, nu-

tremânt și administrarea speselor. Datorințele morale ale stăpânei de casă.

9. *Lucrul de mână*, 2 ore: Broderie albă și colorată și cusătură de albituri.

10. *Desemn*, 2 ore: Ornamente mai complicate și plante fără și cu umbră.

11. *Caligrafie*, 2 ore: Scrierea cu litere latine și germane.

12. *Musica vocală*, 1 oră: Exerciții de cântece cu 2 și 3 voci; exerciții în nimerirea tonurilor.

Clasa IV.

1. *Religiunea și morala*, conform dispozițiilor făcute de autoritățile confesionale.

2. *Limba română*, 3 ore: Genurile de poezie pe baza pieselor alese din autori. Date despre viața și activitatea scriitorilor mai însemnați în literatură, cu deosebită atențiune la literatura populară. Câte două teme pe fie-care lună, una lucrată în clasă, alta acasă.

3. *Limba maghiară*, 3 ore: Din cartea de citire piese alese, reproducerea liberă a cuprinsului. Repetirea celor tractate în gramatică în clasele precedente. Din istoria literaturii: poezii mai însemnați pe baza poeziilor citite, mai ales din Toldi de Arany János. Recitări. Două teme pe lună, acasă și în școală.

4. *Aritmetica*, 2 ore: Repetirea celor învățate în clasele premergătoare. Procentul. Calcularea interesului, a capitalului și a timpului. Divisiunea proporțională și regula asocierii.

5. *Geometria*, 1 oră: Elementele geometrice. Aflarea suprafeții, pătratului, triunghiului, paralelogramului, trapezului, multunghiului regulat și neregulat, a cercului și a sectorului. În legătură cu aceste măsurile de suprafață.

6. *Fizica*, 2 ore: Elementele fizicii. Căldura, noțiuni din mecanică, din magnetism, electricitate, acustică și optică.

7. *Igiena*, 2 ore: Noțiuni de anatomie și fiziologie. Alimentele. Mișcarea. Simțurile și igiena lor. Locuința, hainele, aerul, clima. Otrăvirea, asfixia, leșinarea, epilepsia, arșii, înghețatii, răniții.

8. *Geografia*, 1 oră: Geografia matematică și fizică; cea din urmă cu deosebită considerare a periodelor de formațiune geologică.

Repetiția pe scurt a geografiei celor 5 continente din punct de vedere fizic.

9. *Istoria patriei.* Epocile principale din dezvoltarea istoriei regatului ungar. În liniamente generale și pe baza istorică cunoștințe din constituția patriei.

10. *Lucrul de mână,* 2 ore: Brodăria albă și colorată. Cusătura de albituri, suplica și înodatul.

11. *Desemn,* 2 ore: Peisage, figuri animalice și omenesci cu umbră.

12. *Musica vocală,* 1 oră: Exerciții în 2 și 3 voci. Cântec în 3 și 4 voci.

Limba germană a fost învățată de toate elevele câte 2 ore pe săptămână în toate clasele.

La limba franceză fiind obiect facultativ au participat 40 eleve, cari, despărțite în 4 cursuri au luat câte 2 lecții pe săptămână, făcând exerciții în citire, gramatică, ortografie, în traducere și în stil.

La instrucția în pianoforte au participat 31 eleve.

Din limba română, maghiară, germană și franceză au avut elevele interne și câte două ore de conversație sub conducerea directoarei și a guvernantelor.

Ordinarul clasei I. a fost Elisa Nasta.

"	"	II.	"	"	Dr. V. Bologna.
"	"	III.	"	"	Eugenia Trif.
"	"	IV.	"	"	Dr. P. Șpan.

3. Conspectul elevelor imatriculate în anul școl. 1890/91.

Clasa I.

1. *Zenovia Achim,* Noerich.
2. *Octavia Barițiu,* Năsăud. *)
3. *Ana Bratulescu,* Boița.
4. *Lucreția Bunea,* Sibiiu. *)
5. *Hortensia Cosma,* Sibiiu.

*) Internă.

6. *Sidonia Crișan*, Reghin. *)
7. *Florica Goian*, Zadova. (Bucovina). *)
8. *Aurora Lado*, Ratosnea.
9. *Aglaiia Lupu*, Suceava. (Bucovina).
10. *Alexandrina Moga*, Sibiiu.
11. *Leontina Opriș*, Armeni.
12. *Silvia Opriș*, Armeni.
13. *Elena Pavlovici*, Oravița. (Banat). *)
14. *Mărioara Popescu*, Sibiiu.
15. *Ecaterina Poruțiu*, Almașul-mare. *)
16. *Lucreția Russu*, Mureș-Ludoș. *)
17. *Aurelia Reou*, Sibiiu.
18. *Elena Reou*, Sibiiu.
19. *Maria Seleschi*, Calinesci. (Bucovina). *)

Clasa II.

1. *Florica Abrudan*, Kétegyháza *).
2. *Ecaterina Cimponeriu*, Sibiiu *).
3. *Antonia Corbu*, Poeni *).
4. *Valeria Degan*, Viștel. *)
5. *Maria Erdeli*, Oradea-mare. *)
6. *Carolina Fincu*, Deda. *)
7. *Virginia Gal*, Săcuieu. *)
8. *Teresa Jurca*, Răvășel.
9. *Elena Mathei*, Sibiiu.
10. *Maria Micu*, Sebeșul-inferior. *)
11. *Mileva Pavlovici*, Oravița. *)
12. *Florica Pavlovici*, Pancota. *)
13. *Augusta Stanca*, Ticvaniu-mare *)
14. *Lucreția Stanca*, Vurpăr. *)
15. *Minodora Tiulescu-Vasiu*, Crăciunesci. *)

---

*) Internă.

Clasa III.

1. *Valeria Colbasi*, Sibiiu.
2. *Minerva Cosma*, Sibiiu.
3. *Adriana Codrean*, Siclău. *)
4. *Valeria Decian*, Sibiiu.
5. *Constanța Horvath*, Deva.
6. *Elena Mica*, Someș-Odorheiu. *)
7. *Aurelia Moga*, Sibiiu.
8. *Cornelia Pașca*, Sălciua de jos. *)
9. *Livia Popescu*, Nădab. *)
10. *Gliceria Popescu*, Parteștii de jos. (Bucovina). *)
11. *Elena Prodanciuc*, Câmpulung. *)
12. *Paraschiva Rosca*, Turnișor.
13. *Elena Serb*, Kétegyháza. *)
14. *Eugenia Tăbăcariu*, Sibiiu.
15. *Silvia Tămaș*, Șomcuta-mare. *)
16. *Irina Zehan*, Dicső-Szt.-Marton. *)

Clasa IV.

1. *Victoria Branisce*, Mercurea. *)
2. *Aurélia Candrea*, Sibiiu.
3. *Sabina David*, Bucium-Isbita. *)
4. *Cornelia Decian*, Sibiiu.
5. *Lucia Feier*, Boroș-Ineu. *)
6. *Valeria Feier*, Boroș-Ineu. *)
7. *Eugenia Mathei*, Sibiiu.
8. *Eugenia Moga*, Sibiiu.
9. *Iolanta Robotin*, Poiana-Hunedórei *)

Extraordinare:

10. *Elena Băeșan*, Bucium-Isbita. *)
11. *Sofia Glîțe*, Ortilcag. *)
12. *Mărgăreta Hossu*, Szilágy-Cseh. *)

*) Internă.

4. Conspectul elevelor din internat.

1. Florica Abrudan, Kétegyháza.
2. Octavia Barițiu, Năsăud.
3. Elena Băeșan, Bucium-Isbita.
4. *Eugenia Băeșan*, Bucium-Isbita.
5. Victoria Branisce, Mercurea.
6. Lucreția Bunea, Sibiiu.
7. *Maria Cheresteș*, Deeș.
8. Ecaterina Cimponeriu, Sibiiu.
9. Adriana Codrean, Șiclău.
10. Antonia Corbu, Poeni.
11. Sidonia Crișian, Reghin.
12. *Victoria Crișian*, Teiuș.
13. Sabina David, Bucium-Isbita.
14. Valeria Degan, Viștel.
15. Mărióra Erdeli, Oradea-mare.
16. Lucia Feier, Boroș-Ineu.
17. Valeria Feier, Boroș-Ineu.
18. Carolina Fincu, Deda.
19. Virginia Gal, Săcuieu.
20. Sofia Glițe, Oradea-mare.
21. Florica Goian, Zadova (Bucovina).
22. Margareta Hossu, Szilágy-Cseh.
23. *Veturia Ivan*, Sibiiu.
24. Aurora Lado, Ratoșnea.
25. Aglaia Lupu, Suceava (Bucovina).
26. *Valeria Lengyel*, Deva.
27. *Veturia Lengyel*, Deva.
28. Elena Mica, Someș-Odorheiu.
29. Maria Micu, Sebeșul-inferior.
30. *Lucreția Mișcuța*, Gyala-Varsand.
31. Cornelia Pașca, Sălciua de jos.
32. *Sabina Pașca*, Sălciua de jos.

33. Elena Pavlovici, Oravița (Bănat).
34. Mileva Pavlovici, Oravița (Bănat).
35. Flora Pavlovici, Pancota.
36. Emilia Petruț, Șepreuș.
37. Gliceria Popescu, Parteștii de jos (Bucovina).
38. Livia Popescu, Nădab.
39. Ecaterina Poruțiu, Almașu-mare.
40. Elena Prodanciuc, Câmpulung (Bucovina).
41. Iolanta Robotin, Poiana-Hunedórei.
42. Lucreția Russu, Murăș-Ludoș.
43. Maria Seleschi, Calinești (Bucovina).
44. Elena Serb, Kétegyháza.
45. Augusta Stanca, Tievaniu-mare (Bănat).
46. Lucreția Stanca, Vurpăr.
47. Silvia Tamaș, Șomcuta-mare.
48. Minodora Tiulescu, Crăciunesci.
49. Irina Zéhan, Dicső-Szt-Márton.

Nota: Elevele, al căror nume s'a tipărit cu litere cursive, au frecventat școala elementară a „Reuniunii femeilor române din Sibiu.”

5. Mijlóce de învățământ.

A) Biblioteca colegiului învățătoresc.

Biblioteca colegiului învățătoresc, care cu finea anului școlar 1889/90 avea 245 opuri, s'a înmulțit cu următoarele cărți:

a) Cumpărate:

1. „Präparationen für den deutschen Geschichtsunterricht“, de Hermann und Kreel. Dresden 1889.
2. „Culturgeschichte“ v. Fr. v. Hellwald. Tom. I. II. Stuttgart 1884.
3. „Geschichten aus Siebenbürgen“ de Johann Leonhardt. Wien 1890.
4. „Die Kunst mit Menschen umzugehen“ de M. Reymond. Berlin 1890.
5. „Die besten Bücher aller Zeit.“ Berlin 1890.
6. „Aerztliche Ratgeber für Mütter“ de Dr. P. Niemeyer. Stuttgart 1885.

b) Dăruite:

7. „Geografia pentru școlile medii“ de Făgărășan-Bârsean. Brașov 1890.

8. „Raportul academiei române“ de D. A. Sturdza. București 1891.

9. „Stanley's Briefe über Emin Pascha's Briefe“ v. I. Scott. Leipzig 1890.

10. „Întrebări de educațiune și instrucțiune“ de Dr. Petru Șpan, dăruită de autorul.

Cu finea anului școlar 1890/91 biblioteca colegiului învățătoresc constă așadară din 255 opuri de divers conținut.

Foi periodice a primit colegiul învățătoresc:

1. Transilvania, fôia Asociațiunei gratuit.
2. Praxis der Erziehungsschule de Dr. Karl Just, abonată.

B) Biblioteca elevelor.

Biblioteca elevelor s'a înmulțit cu următoarele cărți:

a) Cumpărate:

1. „Töchter Album“ de T. v. Gumpert.
2. „Luftschlösser“ de O. Ruchman.
3. „Junge Herzen“ de O. Ruchman.
4. „Märchenwelt“ de J. Hoffmann.
5. „Im trauten Daheim“ de H. Probl.
6. „Musterwirtschaft“ de E. Biller.
7. „Kindergartenlaube“.
8. „Válogatott költői olvasmányok„ de Koleszár.

b) Dăruite de Dr. A. Șuluț-Cârpenișan:

9. „Petits Contes“ de Chr. Schmid.
10. „Types et Caractères“ de G. de Varennes.
11. „Contes Arabes“ de Galland.
12. „Contes français“ de Mme I. Lavergne.
13. „Exercices de lecture“ de M. Delapalme.
14. „Paul et Virginie“ B. de Saint-Pierre.
15. „Dicționar rom. franc.“ de G. M. Antonescu.
16. „Fragmente din autori rom.“ C. S. Stoicescu.
17. „Pier-rille“ (roman ilustr.) de J. Claretie.

18. „Albumul macedo-român“.
19. „Gramatica franceză“ de Şuluţ-Cârpenişan.
20. „Graiul ardelenesc“ de Şuluţ-Cârpenişan.
21. „Arghir şi Elena“ de I. Barac, dăruit de Dr. V. Bologa.
22. „Robinson Crusoe“ Defoë, dăruit de G. Bariţiu.
23. „Magyar Olvasókönyv“ de Novak-Oldal, dăruit de editor : Nagel Otto.
24. „Culegere din cele mai frumoase poveşti“ de I. Bota, dăruită de acelaşi.

Biblioteca elevelor constă la sfârşitul anului şcolastic din 111 opuri în 115 volume.

Colecţiunile de mijloce şi materialii pentru geografă, istoriă, fizică, chemiă, au ramas tot acelea din anul trecut.

Direcţiunea îşi împlinesce o datorie din cele mai plăcute aducând cele mai vii mulţămiri tuturor p. t. binefăcători şi onorabilelor societăţi, cari au binevoit a contribui la înmulţirea bibliotecilor.

6. Din cronica şcolii şi a internatului.

Anul şcolastic s'a început la 1 Septembrie. Agendele curente şcolare şi ale internatului s'au pertractat în 10 conferenţe.

În decursul anului şcolii a fost vizitată de d. inspector şcol. reg. ung. comitatens din loc, de asemenea a fost vizitată aceea şi de preşedintele Asociaţiunei dl G. Bariţiu, ca delegat al comitetului Asociaţiunei. Aprópe de finea anului, la 11 Iunie internatul a fost vizitat în special de domnul Carol Cseh, inspector sanitar în Ministeriul de interne.

La 18 Maiu au fost revaccinate 8 eleve din partea medicului orăşenesc Dr. Hufnagel.

Semestrul I. s'a încheiat cu finea luni Ianuarie, ér al II. s'a început cu începutul luni Februarie 1890.

În postul pascilor tóte elevele s'au mărturisit şi cuminecat prin cateheţii şi parochii respectivi ai ambelor confesiuni române.

Festivităţi, la care au participat elevele institutului, au fost onomasticile Maieştăţilor Lor Regelui şi a Reginei, precum şi maialul institutului, care s'a sêrbat la 22 Maiu v. în pavilionul din Dumbravă favorizat de un timp fôrte frumos.

7. Examenele.

Examenele de primire pentru elevele, care nu au dovedit prin atestate formale cualificațiunea cerută în § 13 din statutul de organizare al școlii civile, s'au ținut în 1 Septembrie, ér' examenele dela sfârșitul semestrului II. vor avé loc la 26 și 27 Iunie st. n., sub președința d-lui președinte al „Asociațiunii“, asistând și din partea altor autorități școlare reprezentanți. Aceste examene se vor ținé după următorul program:

În 26 Iunie n.

Înainte de améđi:

- Dela 8—9 Religiunea cu tóte elevele;
- „ 9—10 $\frac{1}{2}$ Limba română cu clasa I și a IV;
- „ 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ Istoria universală cu clasa II;
- „ 11 $\frac{1}{2}$ —12 Higiena cu clasa IV.

După améđi:

- „ 3—4 Chemia cu clasa III.;
- „ 4—5 Limba franceză cu tóte clasele.

În 27 Iunie n.

Înainte de améđi:

- „ 8—8 $\frac{3}{4}$ Limba germână cu clasa I.;
- „ 8 $\frac{3}{4}$ —9 $\frac{1}{2}$ Botanica și Mineralogia cu clasa II.;
- „ 9 $\frac{1}{2}$ —10 Aritmetica cu clasa III.;
- „ 10—11 Limba maghiară cu clasa III.;
- „ 11—11 $\frac{1}{2}$ Geografia astronomică și fizică cu clasa IV.;
- „ 11 $\frac{1}{2}$ —12 Geometria cu clasa IV.

După améđi:

- „ 3—4 Musica instrumentală;
- „ 4—5 Declamațiuni și musica vocală;
- „ 5—6 Gimnastica.

În 28 Iunie n.

La órele 11 încheierea solemnă a anului școlastic și distribuirea atestatelor.

---

8. Condițiuni de primire în școlă și internat.

Pentru primirea în școlă civilă se cere atestat despre absolvarea claselor școlii elementare, sau atestat despre clasa corespunzătoare premergătoare dela o altă școlă de categoria școlii civile. În lipsa unui astfel de atestat primirea se face pe baza unui examen de primire.

Didactrul e fixat cu 2 fl. v. a. pe lună, și pentru elevele, ce intră pentru prima dată în această școlă, o taxă de înmatriculare de 2 fl. v. a.

Pentru elevele cursului complementar, prevăzut în §. 6 din statut, didactrul este de 5 fl. pe lună, și la prima înscriere taxa amintită de înmatriculare.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, séu ale școlii elementare a reuniunii femeilor, au să se însciițeze de timpuriu, în tot cazul înainte de începerea anului școlastic, prin părinți sau tutori la direcțiunea școlii, pentru a se puté face dispozițiunile necesare. Taxa internatului e de 200 fl. v. a. pe an, plătiți înainte în două séu cel mult 4 rate.*) Cărțile trebuincioșe, materialul de scris, de desemn, de lucru de mână, se înțelege, nu sunt cuprinse în taxa amintită, ci cheltuelile reclamate în această privință se pórta de părinți, întocmai precum tot de dînșii se pórta cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în musica instrumentală și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiunea în piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voesce să ica órele singură, se compută, la 2 óre pe săptămână, taxa de 9 fl. pe lună; dacă 2 eleve împreună iau instrucțiune în aceeași óră, taxa se compută la 2 óre pe săptămână, cu 6 fl. de elevă; séu

b) dacă o elevă voesce să ica órele singură, se compută la 2 óre pe săptămână, taxa de 6 fl. pe lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeași óră, taxa se compută la 2 óre pe săptămână cu 5 fl. pe lună de elevă.

Pentru instrucțiunea în limba franceză, câte 2 óre pe săptămână, se compută pe lună câte 1 fl. de elevă.

*) Pentru ajutorarea părinților mai lipsiți de mijloce, cari sunt hotărâți a-și da fiecele în internat, institutul de credit și de economii „Albina“ a creat 10 stipendii de câte 50 fl. pentru cari comitetul Asociațiunei va publica concurs cu terminul de 1-a August st. n.

Tóte taxele se plătesc direcțiunii școlare, care remunerază pe instructori.

Elevele din internat, afară de școlă, au în fie-care ți anumite ore de conversațiune în limba franceză, maghiară și germână. Pe lângă aceea ele se prepară și-și învață lecțiunile sub conducerea și cu ajutoriul directórei și a guvernantelor.

Elevele, cari vor sã fie primite în internat, mai au sã aducă cu sine: o saltea, un covoraș la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă séu țol de coperit, 4 ciarșafuri, (lințoluri, lepedee), 6 ștergare, 6 serviete, apoi: perie de dinți, săpun și 2 pepteni, care tóte rămân proprietatea elevei. Afară de aceste schimburile de trup séu albiturile, câte $\frac{1}{2}$ duzină din fie-care, ciorapi colorați vënet închis și batiste (mărămi) câte 1 duzină și încălțăminte trebuincióasă. Cât pentru toalete nóue, părinții și tutorii sunt consiliați a nu face de aceste pentru copilele lor, căci pentru a obținé o uniformitate în îmbrăcăminte pentru tóte internele, acele toalete cu prețuri moderate, se pot face aici prin îngrijirea direcțiunii internatului. Strins de uniformă se țin: o haină, douë șurțe, în forma unei haine, o pălăriă de iernă și una de vară, cari necondiționat au sã se facă aici și cari preste tot vor costa cam 20—22 fl. v. a.

Doritorii de a avé „Statutul de organizare“ precum și „Regulamentul intern“ al școlei și „Regulamentul pentru cursul complementar“ le pot primí dela direcțiune pentru câte 20 cr. unul. Tot dela direcțiune se póte primí pentru 1 fl. și „Monografia“ școlei, în care pe lângă istoricul institutului, se află descriis edificiul școlei și al internatului în tóte amănuntele lui.

Sibiiu, 21 Iuniu n. 1891.

Direcțiunea
școlei civile de fete cu internat.

